

NÆRINGSLIVSUNDERSØKELSE I FLÅ KOMMUNE 2017

Januar 2017

www.ntu-as.no

Norsk Turistutvikling AS

Kort om undersøkelsen

Flå kommune er i gang med å utarbeide en strategisk næringsplan. Strategien skal inneholde en tiltaksplan.

Målsettingen med strategien er å gi bedre grunnlag og rammevilkår for alle deler av næringslivet i Flå, og dermed på sikt gi økt omsetning og inntjening for næringslivet i kommunen. Næringslivet i Flå ble invitert til å komme med innspill til næringsplanen, og om hva kommunen for øvrig kan bidra med for næringslivet.

Undersøkelsen er gjennomført av:

- Norsk Turistutvikling AS, Lillehammer

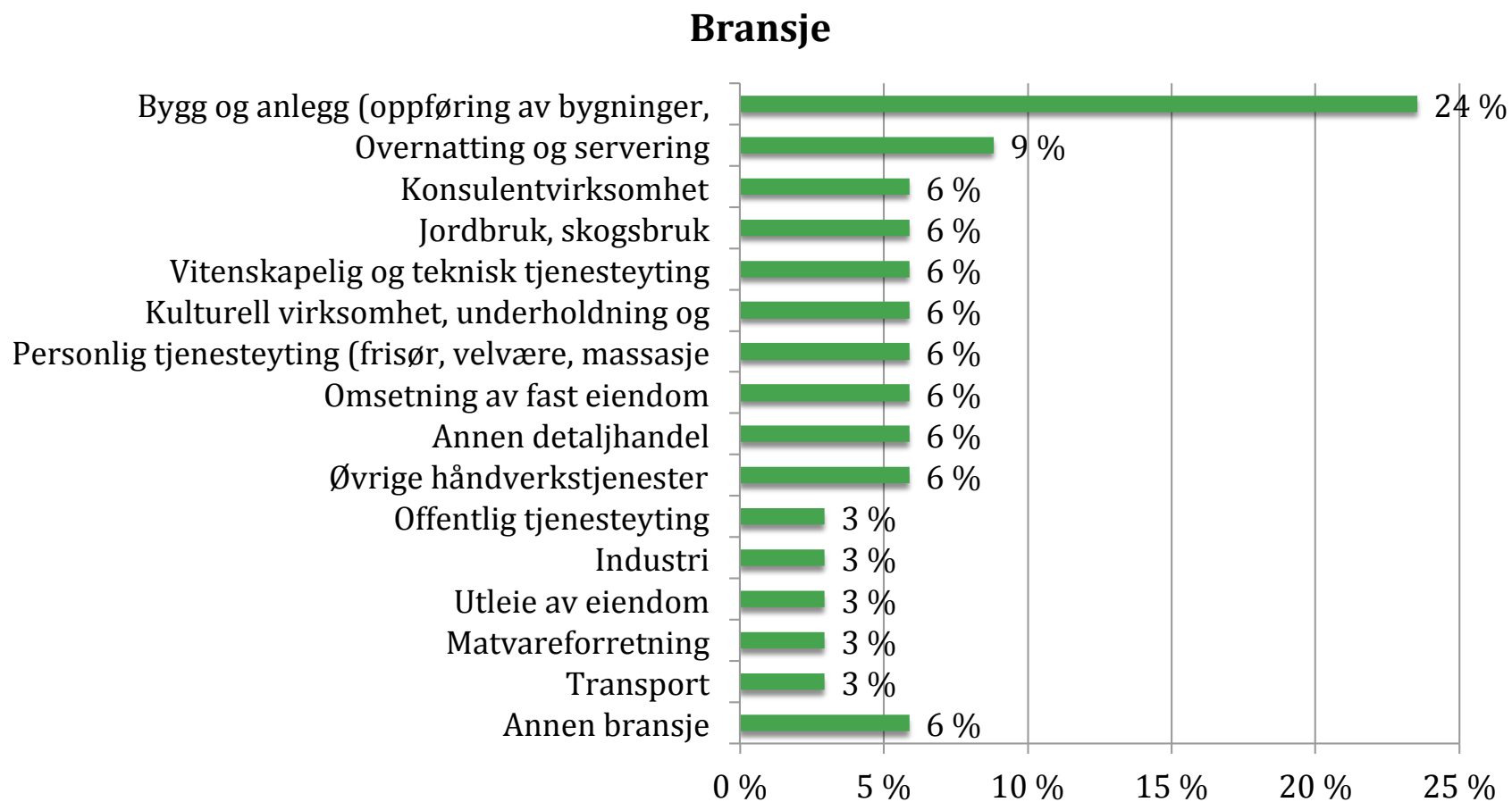
På oppdrag fra:

- Flå kommune

Metode

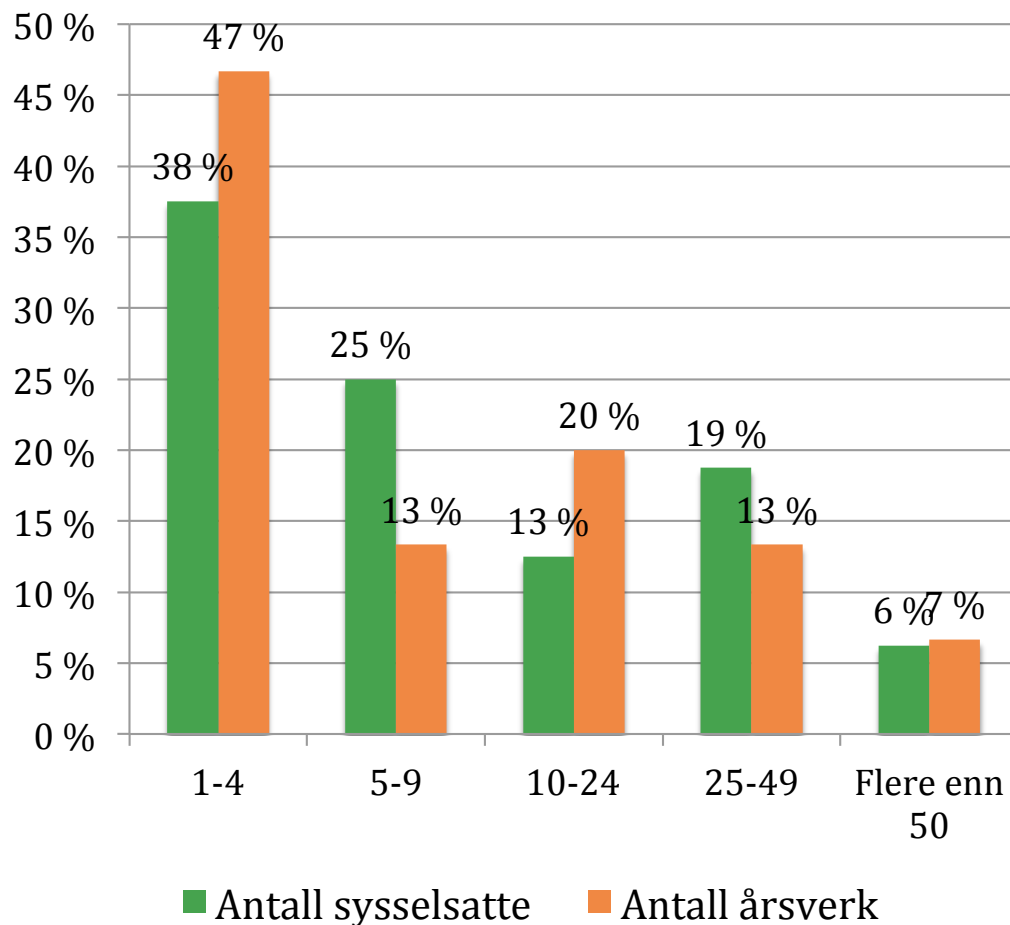
- Det ble sendt ut epost med link til en web-basert spørreundersøkelse til 80 næringsdrivende i Flå kommune i månedsskiftet november/desember 2016. Flå kommune fremskaffet adresseliste. Det ble sendt ut 2 påminnelser til de som ikke hadde svart, og foretatt en ringerunde til et utvalg i etterkant av utsendelsen.
- Det kom inn til sammen 34 svar. Herav er 16 svar delvis fullførte, og 18 svar er fullførte.
- Svaralternativene til spørsmålene er i hovedsak utformet som åpne kommentarfelt. Enkeltkommentarer fra respondentene er i hovedsak gruppert og delt opp i underpunkter, og er ikke presentert som sitat.

Bransje

Bakgrunnsinformasjon på bedriftene:

Antall sysselsatte og antall årsverk

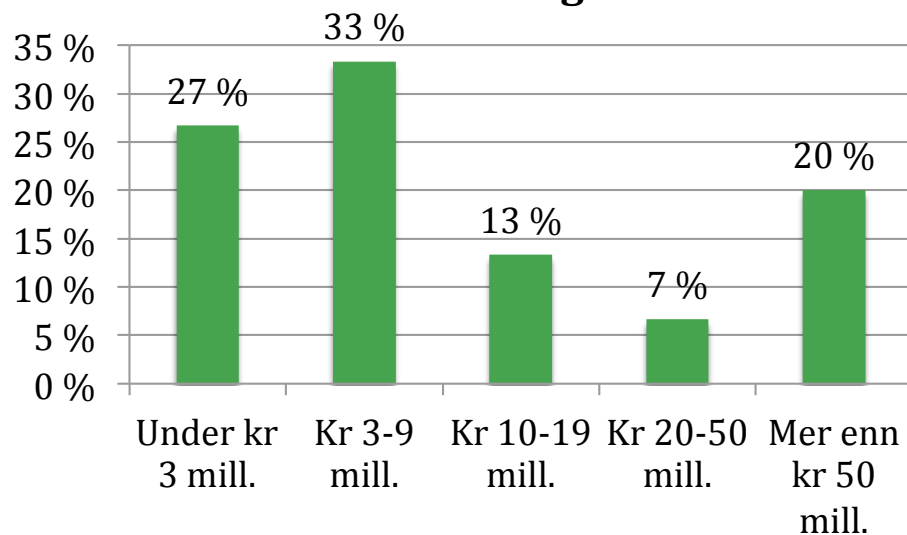

Det er forholdsvis stor spennvidde på antall sysselsatte og årsverk i bedriftene i undersøkelsen. 63 % av bedriftene har inntil 10 sysselsatte.

Det er i gjennomsnitt 19 sysselsatte personer i bedriftene, fordelt på gjennomsnittlig 17 årsverk. Et fåtall av bedriftene har et forholdsvis stort antall sysselsatte/årsverk som trekker gjennomsnittet opp.

Omsetning

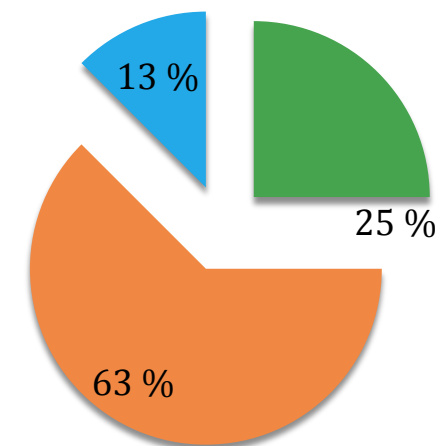
Bedriftenes omsetning for år 2015

60 % av bedriftene hadde en omsetning på under 10 millioner kroner i 2015.

Gjennomsnittlig omsetning i 2015 var 31 millioner kroner. (Et fåtall bedrifter med høy omsetning trekker gjennomsnittet opp).

Forventninger for bedriftens inntjening i 2017

- Samme omsetning som i 2016
- Bedre enn i 2016
- Dårligere/lavere omsetning enn i 2016

Flå sine styrker

"Hva mener du er Flå sine styrker (sett i forhold til turisme, hyttenæring, handel og næringsliv)?"

- Nærheten til Osloområdet/sentrale strøk
- Naturen (fjell, skog og vann): De store fjellområdene, Vassfaret, Hallingdalselva og Krøderen
- Inngangsport til Hallingdal
- Positiv kommune: Rask behandlingstid i kommunen, en kommune som legger forholdene til rette
- Olav Thons engasjement og investeringer
- Bjørneparken og kjøpesenteret
- Rikelig med areal
- Hytter
- Aktivt idrettslag, flerbrukshall og svømmehall
- Hotell

Flå sine svakheter

"Hva mener du er Flå sine svakheter (sett i forhold til turisme, hyttenæring, handel og næringsliv)?"

- Få innbyggere/lite befolkningsgrunnlag
- Få ledige boliger for tilflytting
- Det er begrenset med muligheter for nye arbeidstakere (det er få ledige arbeidsplasser for de som ikke vil etablere egen bedrift)
- Liten drahjelp fra kommunen til å organisere turisme/ reiselivet. Ingen i kommunen har dette som arbeidsoppgave.
- Det er relativt få opplevelses-, aktivitets- og kulturtilbud
- Lite informasjon om hva næringslivet har å tilby av tjenester
- Markedsføring i forhold til andre etablerte turistkommuner
- Sentrum trenger en forskjønnelse
- Politi og helse
- Alpinanlegg

Forhold som hindrer utvikling av næringslivet

”Er det noen forhold som hindrer utvikling av din bedrift eller næringslivet i Flå generelt?”

- Få innbyggere/lite befolkningsgrunnlag
- Tilgang til kvalifisert arbeidskraft
- Vanskelig å finne bosted/bolig med akseptabel standard for ansatte (eks. sommeransatte)
- Få næringslokaler for gründere
- Det finnes ikke næringstomter på Gulsvik
- Tungt å stå alene uten nettverk
- Kommunen kjøper ikke alltid lokale tjenester (eks. transport)

Tiltak som kan bedre grunnlaget for næringsliv

”Hvilke tiltak mener du kan bedre grunnlaget for reiseliv, hytteneæring og handel, øvrig næringsliv og landbruk i kommunen?”

- Bedre tog- og bussforbindelser
- Ansette en i Flå som legger til rette for samarbeid mellom ulike aktører (næringslivet), samt mellom næringslivet og kommunen
- Rask kommunal saksbehandling
- Etablere et senter for håndverkere og byggevareleverandører (bl.a. elektriker, rørlegger, bygging og vedlikehold)
- Mer samarbeid med nabokommunene rundt Norefjell
- Flere aktiviteter (eks. hobbyfiske og båtutleie)
- Et hyggelig sentrum (estetikk)
- Utvikle Gulsvik som næringsområde
- Godt samarbeid med landbruket
- Markedsføring av området
- Synliggjøring langs Rv. 7

Hva kan næringsaktørene selv gjøre

"Hva kan næringsaktørene i Flå selv gjøre for å styrke sin omsetning?"

- Være tilgjengelig (åpne) når kundene er i Flå
- Felles markedsføring – for å gjøre Flå til en sterkere merkevare, en "totalpakke"
- Stå enda mer samlet/økt samarbeid/ta kontakt med hverandre
- Arrangere felles møte for å presentere for hverandre hva hver enkelt kan tilby i ulike bransjer, og finne ut hva de ulike aktørene kan arbeide sammen med
- Vær vennlige og serviceinnstilte
- Ha respekt for alle kunder og tilreisende

Bransjer som mangler

"Er det noen bransjer, tjenester eller vareutvalg du mener mangler og som det er behov for i Flå i dag?"

- Sportsbutikk for jakt og fiske
- Trelast og byggevareforretning
- Små spesialbutikker/koselige butikker som skaper miljø
- Flere håndverkere: Elektrikere, rørleggere, snekkere og murere
- Elektronikkbutikk/hvitvareforretning
- En matbutikk til/konkurrerende matbutikk
- Kafé/konditori og pub
- Overnatting
- Fritidstilbud: Alpinanlegg, downhillsykling, flere aktivitetstilbud tilknyttet elven

Hva kan Flå kommune bidra med for næringslivet

"Har du forslag til hva Flå kommune kan bidra med for å styrke utviklingen av din bedrift og næringslivet generelt i Flå?"

- Fortsette å være en døråpner og ja-kommune for aktivitet, utvikling og samarbeid
- Fortsette arbeidet med å støtte næringsutvikling
- Fortsette å legge til rette for bygging både i bygda og i fjellene
- Markedsføring av Flå som hytte- og bostedskommune, samt av næringslivet overfor turister, besøkende og gjennomfartsreisende.
- Legge til rette for nye virksomheter i Flå
- Arrangere møter mellom bransjer i næringslivet
- Arrangere temadager for næringslivet med informasjon og foredrag (med bl.a. eksterne foredragsholdere)
- Lytte til næringslivet
- Åpen konkurranse

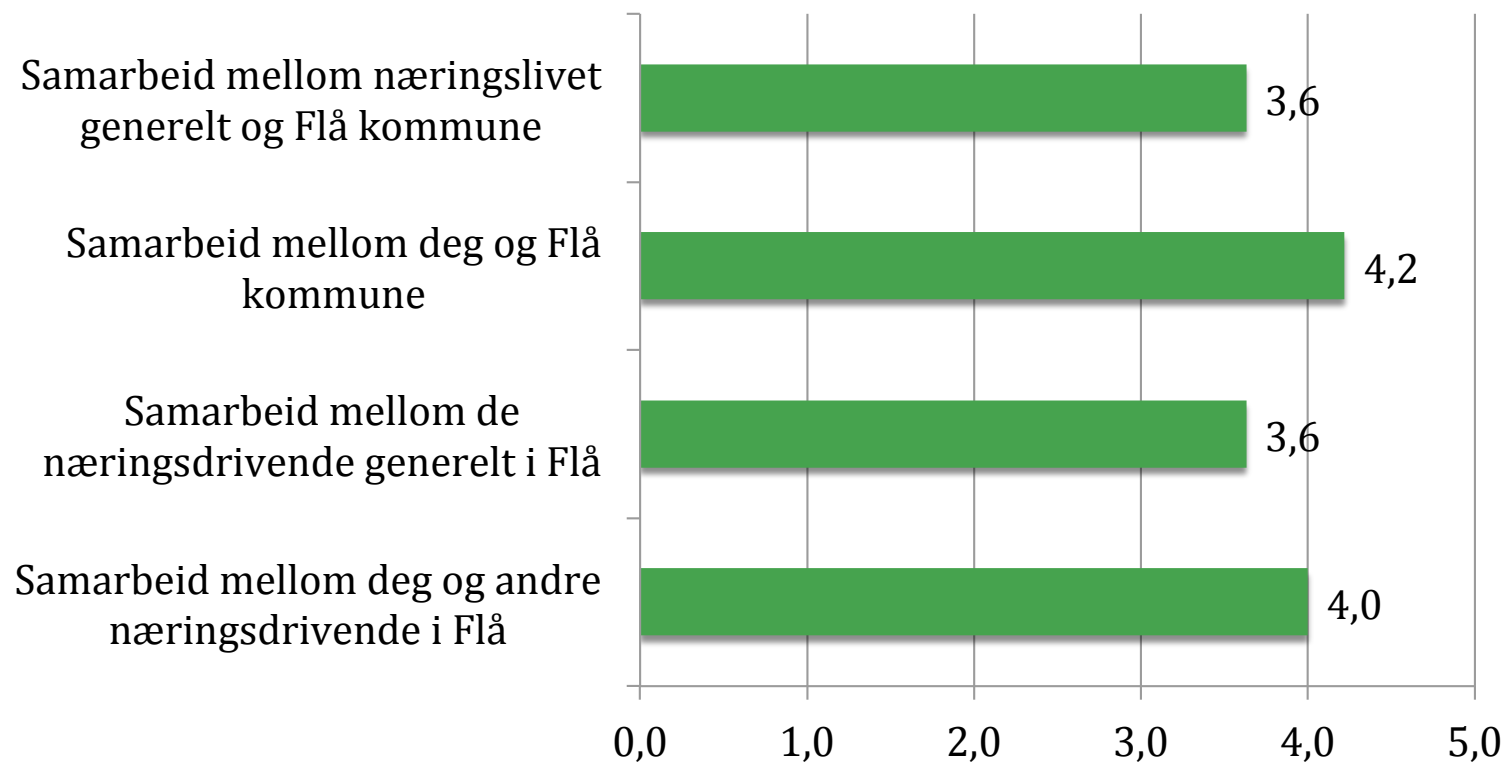
Tiltak som bør prioriteres i strategisk næringsplan

"Er det noen tiltak du mener bør prioriteres i en strategisk næringsplan for kommunen?"

- Fortsette å være en åpen og lite byråkratisk administrasjon i kommunen
- Styrke også næringsliv utenfor Flå sentrum
- Næringsområder inntil Rv. 7
- Få oversikt over hva ungdommen og de i etableringsfasen ønsker å jobbe med. Bidra med mulighet for å starte egne (håndverks-)bedrifter i Flå
- Næringsvirksomhet
- Bedrifter som kan gi flere arbeidsplasser, spesielt for høyt utdannede mennesker
- Sentrumsplan/estetisk sentrum
- Hytteutbygging
- Trivsel for barn i kommunen
- Bredbånd

Samarbeidsklima næringslivet og kommunen

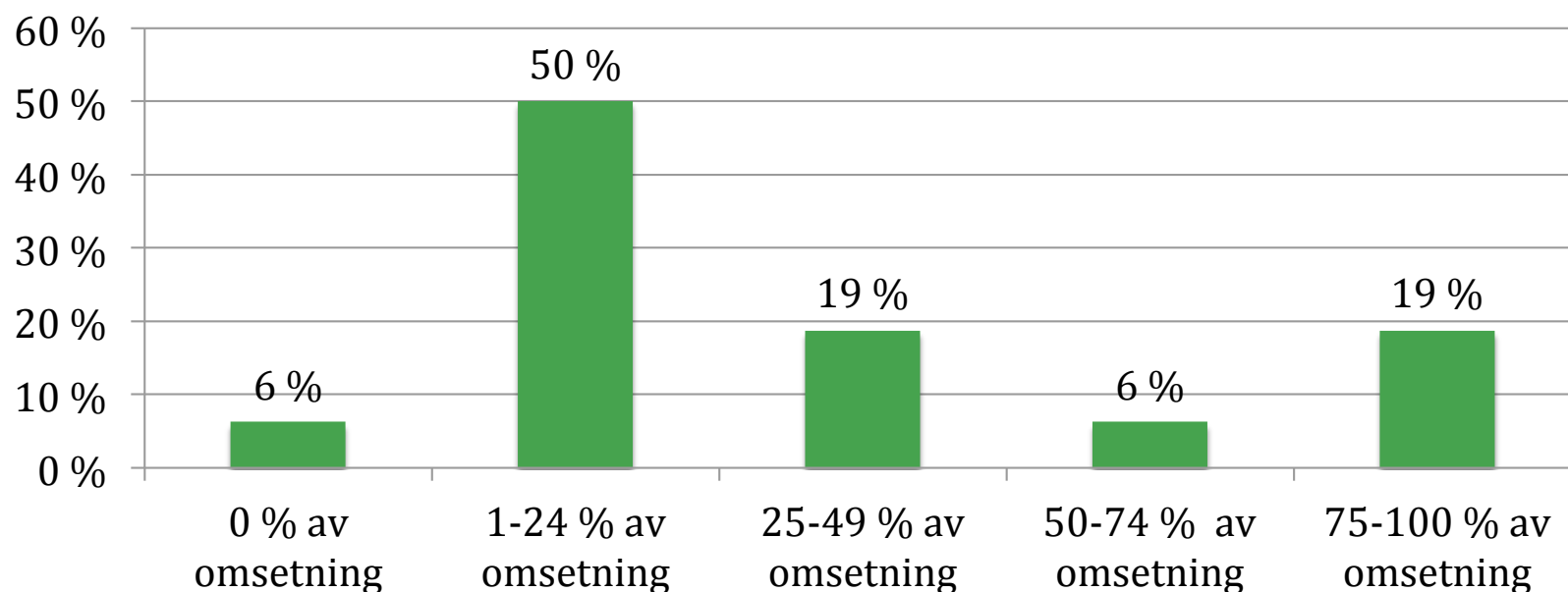
”Hvordan oppfatter du samarbeidsklimaet mellom de næringsdrivende i Flå, samt samarbeidet mellom kommunen og de næringsdrivende?”

1 = svært dårlig. 3 = verken/eller. 5 = svært godt.

Anslått andel omsetning fra fritidsboligbrukere

"Hva er anslått prosentvis andel av din (bedriftens) omsetning som kommer fra fritidsboligbrukerne?"

Antatt gjennomsnittlig omsetning for næringslivet i Flå som kommer fra fritidsboligbrukerne er 33 %.

Hvordan kan kommunen stimulere fritidsboligbrukere og turister til å tilbringe mer tid i Flå

”Hva kan kommunen gjøre for å stimulere fritidsboligbrukerne og turistene til å tilbringe mer tid i Flå, og til å handle flere varer og tjenester lokalt?”

- Sørge for at flere næringer etablerer seg i Flå
- Få kunnskap om hva kundene ønsker
- Gjøre sentrum mer estetisk
- Bidra til et bedre aktivitetstilbud. Eks. turtilbud med forskjellige tema
- Sørge for å fylle opp tomme lokaler på kjøpesenteret
- Mer informasjon fra kommunen rettet mot fritidsboligeiere og turister
- Arrangere festivaler (eks. fjellfestival, ekstremспорт)
- Oppfordre lokalbefolkningen om å handle lokalt for å støtte vekst i Flå
- Opprette en felles base/et felles nettsted for alt som Flå har å tilby

Tiltak som kommunen kan gjøre for å styrke kommunikasjonen med turister og fritidsboligeiere

”Har du forslag til tiltak som kommunen kan gjøre for å styrke kommunikasjonen og samhandlingen med turister og fritidsboligeiere?”

- Nettside (som er salgsrettet og spennende)
- Bruk av sosiale medier
- Hytteavis
- Arrangere åpne møter
- Store informasjonstavler langs Rv 7 og ved kjøpesenteret
- Synlig turistkontor
- Spørreundersøkelser rettet mot fritidsboligeiere og turister

Hvilke aktivitetstilbud bør det tilrettelegges for

"Hvilke aktivitets-, fritids- og arrangementsilbud bør det tilrettelegges for vinter og sommer – og hvor bør disse aktivitetene lokaliseres?"

- Bruke Thonhallen til idrett, kultur, utstillinger og arrangement hele året
- Konserter i amfiet i Bjørneparken om sommeren
- Arrangement i Vassfaret om sommeren
- Aktiviteter på Høgevarde
- Fritidsaktiviteter på Krøderen om sommeren, eks. fiskekonkurranser, padling, elvekajakk
- Stimerking fra sentrum
- Oppdatere toppturbok
- Promotere Eventyrløypa (ski fra Norefjell til Haglebu)
- Legge til rette for sykkelsti og downhill i fjellet. Utleie av sykkel
- Aktiviteter både i sentrum og på fjellet
- Aktiviteter for nye innbyggere i Flå, for å skape nettverk for gamle og nye innbyggere
- Sørge for god kontakt med grunneiere
- Bruk av Jakt- og fiskesenteret og skytebanen på Gulsvikskogen
- Alpint

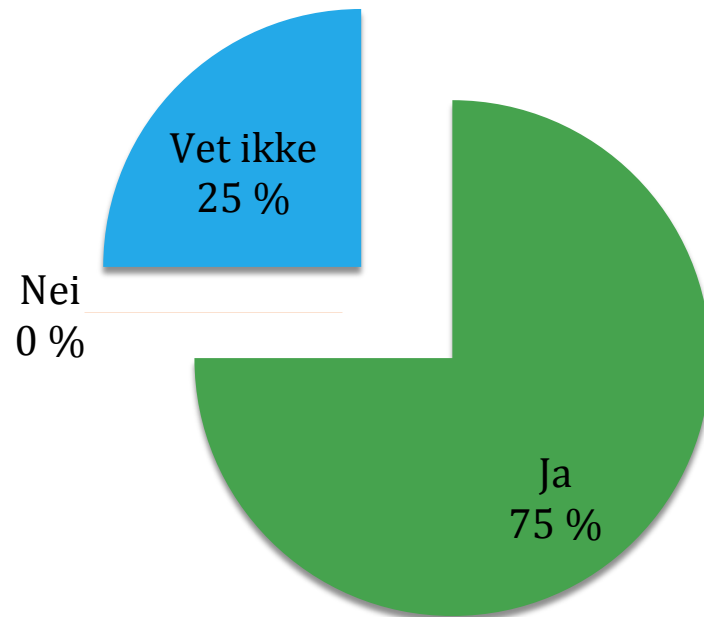
Fellesgoder og fellestiltak

”Hvordan mener du at fellesgoder og fellestiltak (som skiløyper, skilting, stiopparbeiding, trivselstiltak i sentrum osv.) skal finansieres og løses?”

- En viktig oppgave for kommunen
- Spleiselag mellom kommune og næringsliv samt brukere (hytteeiere og lokalbefolkning)
- Hvis eiendomsskatt innføres bør minst halvparten av hva hytteeiere innbetaler gå til fellesgoder (bl.a. skiløypedrift og stipreparering)
- Noe kan gjøres via dugnad
- Søke om midler fra fylkeskommunen til friluftstiltak, Miljødirektoratet, ulike fond, private tilskudd og støtte fra kommunen

Bidrag for fellesgodetiltak

”Er din bedrift villig til å bidra med finansiering eller egeninnsats for fellesgodetiltak (som skiløyper, skilting, stiopparbeiding, trivselstiltak i sentrum osv.) i Flå?”

- Det er viktig med et hyggelig sentrum og det er viktig med aktivitetstilbud til våre hytteturister og gjester som ønsker å besøke Flå.
- Alle har noe de kan bidra med, selv om de fleste mener de ikke har tid.
- Har vært med på forskjellige sponsinger før og gjør det videre også.
- Er interessert i dette, men dette avhenger at firmaet vårt går bra. Dersom vi får skattefritak på pengene, så går det jo fint :)

Øvrige kommentarer

"Er det noe annet du ønsker å trekke frem?"

- ❑ Viktig at sentrum bli sett under ett, og ikke bare utenfor kjøpesenteret.
- ❑ Lysslynger i trærne gjennom sentrum i hele mørketiden (oktober – mars)
- ❑ Flere blomsterurner/blomsterarrangement gjennom sentrum i sommerperioden
- ❑ Bedre skilting til bedrifter/bedriftsområder
- ❑ Skilting/informasjonstavler om Flå på kjøpesenteret og Thonhallen/Esso
- ❑ Gang- og sykkelvei mellom bedriftsområde og Flå
- ❑ Flott at spørreundersøkelser blir gjennomført!
- ❑ Kommunen har gjort mye bra allerede!